

Processkrift T

Til

Østre Landsret, 24. afd.

I sagsnr. B-3448-14:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.
- 16.
- 17.
- 18.
- 19.
- 20.
- 21.
- 22.
- 23.

(advokat Christian F. Jensen, besk. for sagsøgerne 2 til 15 og 17 til 23, og advokat Christian Harlang for så vidt angår den del af sagen, hvori der ikke er dækning under den meddelte fri proces)

mod

Forsvarsministeriet
(advokat Peter Biering)

1. NYE BILAG

Til yderligere belysning af sagen fremlægges følgende dokumenter:

- som **bilag FE** fremlægges dokumentet "*Månedsrapport vedr. tilsyn med militære og civile "danske" fanger i DANBN AOR*" for maj 2004 (inkl. revideret version). Begge versioner er udleveret til sagsøgerne ved aktindsigtsafgørelse af 13. juni 2012 (bilag DS). Begge versioner er endvidere fremsendt til Folketinget ved besvarelse af Folketingssspørgsmål S 4938/2004,
- som **bilag FF** fremlægges "*Rapport over fangebesøg 23. juni 2004*", der er den rapport, der omtales i bilag AU, side 6, pkt. 2.2. Rapporten er tidligere udleveret til sagsøgerne ved aktindsigtsafgørelse af 13. juni 2012 (bilag DS),
- som **bilag FG** fremlægges "*HOK Melding til FKO vedr. irakisk politis påståede brutalitet af 7. juli 2004*",
- som **bilag FH** fremlægges Forsvarsministeriets brev af 16. juli 2004 med tilknyttet korrespondance,
- som **bilag FI** fremlægges korrespondance mellem Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet vedrørende "*Påståede overgreb i Al-Makil-fængslet*",
- som **bilag FJ** fremlægges "*I. rettede instruks om forhold vedr. tilbageholdte personer i Irak*" af 16. juli 2004,
- som **bilag FK** fremlægges "*Månedsrapport for OKT 2004*",
- som **bilag FL** fremlægges "*Opfølgning på særlig hændelse vedr. irakisk politis hårdhændede behandling af tilbageholdte irakere*" af 12. december 2004,
- som **bilag FM** fremlægges "*Månedsrapport for januar – 17. februar 2005*". Rapporten er tidligere udleveret til sagsøgerne ved aktindsigtsafgørelse af 13. juni 2012 (bilag DS),
- som **bilag FN** fremlægges irakisk efterretningsrapport (inkl. oversættelse til dansk),
- som **bilag FO** fremlægges melding af 7. juli 2004 vedr. irakisk politis påståede brutalitet,
- som **bilag FP** fremlægges redegørelse for tre tilbageholdte irakere i irakisk fængsel af 7. juli 2004,

- som **bilag FO** fremlægges notits om visse ansvarsforhold for danske styrker i Irak,
- som **bilag FR** fremlægges en skrivelse af 9. juli 2004 fra Forsvarsministeriet til Udenrigsministeriet. Skrivelsen er allerede fremlagt som bilag 1E(05), men bilag FO indeholder ingen undtagne oplysninger, og
- som **bilag FS** fremlægges dokumentet "Skudepisode i DANBN AOR 23 MAR 04".

I det følgende afsnit (supplerende sagsfremstilling) fremlægges der endvidere en række militære dokumenter, der indeholder *færre* undtagne oplysninger end de allerede fremlagte versioner.

Herudover fremlægges der ligeledes i følgende afsnit to nye militære dokumenter (en MP-døgnrapport og Frago 284), som ikke tidligere har været fremlagt i sagen, men som begge tidligere er blevet udleveret til sagsøgerne i forbindelse med sagsøgernes aktindsigtsanmodninger.

I det omfang, der herefter foreligger flere fremlagte versioner af samme dokumenter, foreslår sagsøgte, at alene de versioner, der indeholder færrest undtagelser bibeholdes som bilag i sagen, hvorimod de øvrige versioner udgår.

Sagsøgte har derfor udarbejdet vedlagte skema over sagens militære dokumenter, der angiver, i hvilket omfang og hvornår sagsøgerne har fået dokumenterne udleveret i forbindelse med aktindsigt, og hvilke bilag der efter sagsøgtes opfattelse bør udgå.

2. SUPPLERENDE SAGSFREMSTILLING

Den foreliggende sag vedrører den militære operation benævnt "Green Desert". Operationen blev gennemført den 25. november 2004 i og omkring den irakiske by Az Zubayr, der er beliggende i Basraprovinsen i Irak. Ved Operation Green Desert blev i alt 37 irakere tilbageholdt af de irakiske myndigheder.

Ud af disse 37 tilbageholdte under Operation Green Desert har 23 (efter sagsøger 5's død) nu 22 anlagt den foreliggende sag med påstand om, at de dels under operationen, dels under deres ophold i Camp Chindit (også benævnt Akka-basen), dels under deres ophold på Shai-ba Logistics Base (SLB) og dels under deres ophold i Al Jamiat-fængslet i Basra, har været udsat for tortur samt umenneskelig og nedværdigende behandling, og at sagsøgte er ansvarlig herfor.

2.1 Baggrunden for den danske indsats i Irak

Operation Green Desert blev som anført gennemført den 25. november 2004. De danske styrkers tilstedeværelse i Irak og deltagelse i den multinationale sikringsstyrke var på dette tidspunkt baseret på mandatet i sikkerhedsresolution nr. 1546 (bilag T), jf. nr. 1511 (bilag S), og på folketingsbeslutning B 42 af 25. november 2004 (bilag W), jf. nærmere herom i svarskriftet, afsnit 2.1, samt processkrift S, afsnit 3.

2.2 Forløbet af Operation Green Desert

2.2.1 Planlægningsfasen

De danske styrkers deltagelse i Operation Green Desert skete på initiativ fra den irakiske bataljon, Iraqi National Guard (ING), som den danske bataljon samarbejdede med, med henblik på deres uddannelse og træning (mentoring).

Den irakiske bataljon 602 ING indsamlede i oktober og november 2004 efterretninger om "Anti Iraqi Forces" (AIF) og deres aktiviteter i og omkring den irakiske by Az Zubayr, jf. Frago 284 – Warning Order (bilag DP, side 3) og Post Operation Report (bilag FT, side 2, afsnit 2.1).

Den irakiske enhed 602 ING anmodede på den baggrund den danske bataljon om at støtte en "search and arrest"-operation, jf. Frago 284 – Warning Order (bilag DP, side 3).

Den danske bataljon gennemgik de irakiske efterretninger og vurderede, at efterretningerne hidrørte fra én kilde, og at kilden kunne kategoriseres som en "F6"-kilde, jf. Post Operation Report (bilag FS, side 2, afsnit 2.1).

"F6" er en efterretningsbetegnelse, hvor "F" betyder, at det er en kilde, hvor pålideligheden ikke kan bedømmes, og hvor "6" angiver, at sandhedsværdien ikke kan bedømmes, jf. støttilbilag A udleveret til brug for delforhandlingen.

De irakiske efterretninger blev i første omgang vurderet til ikke at kunne udgøre det fornødne grundlag for udførelse af en "search and arrest"-operation, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 2, afsnit 2.1), og den danske bataljon og 602 ING indsamlede derfor yderligere efterretninger, jf. Frago 284 – Warning Order (bilag DP, side 3, afsnit 1.2).

I forbindelse med indhentelsen af det efterretningsmæssige grundlag og planlægningen af operationen blev der afholdt tre koordinerings- og planlægningsmøder mellem den danske bataljon og de irakiske styrker, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 2, afsnit 2.2).

På det andet afholdte møde blev der mellem parterne opnået enighed om følgende:

”[...] due to the sparse information provided by the ING, DANBN concluded that the initial ING plan would have to be altered if the op was to be conducted. This led to an understanding that the ING would conduct the operation whilst DANBN would provide forces for the outer cordon. The later would enable the ING to conduct the search and arrest op in a “protected environment”. DANBN also agreed to provide MP mentoring assistance during the ING search and arrest phase. The ISF would remain responsible for arresting, searching and securing evidence. The TSU was chosen to be present at all targets in order to help the ING conduct arrests and secure evidence.”

2.2.1.1 Target Folder – OP Green Desert (bilag FU)

Efter at der var opnået enighed om de overordnede rammer for operationen, udarbejdede efterretningssektionen hos den danske bataljon en såkaldt “Target Folder”, jf. bilag FU.

En Target Folder indeholder en beskrivelse af det samlede tilvejebragte efterretningsgrundlag for en given operation og udgør således også grundlaget for den britiske brigades godkendelse af operationen, jf. nærmere herom nedenfor.

Target Folderen for Operation Green Desert blev færdiggjort den 22. november 2004, og der fremgår bl.a. følgende af rapporten:

”Introduction

There have in the past 6 months been several reports about both local insurgent as well as foreigners coming to AZ ZUBAYR to conduct attacks on ING and MNF.

Within the last month indirect and direct fire attacks have been targeting ING and MNF in AZ ZUBAYR itself.

[...]

The reporting contained within this target pack covers both suspected foreign fighters (FF) linked to Al Zarqarwi and Al Qaida as well as suspected local insurgents and their weapons caches.

[...]

1.2 Threat Assessment

Threat assessment is medium/high. It is very likely that targets: 1 and 4a, 4b have weapons, but there are no indications that they will use them to resist arrest if the operation is conducted during night time. Experience from former similar opera-

tions show they surrender or flee rather than to use their weapons. But there have been examples in BASRAH of insurgents taking up the fire fight with CF in order to avoid arrest.

[...]"

2.2.1.2 Frago 284 – Warning Order – OP Green Desert (bilag DP)

Den danske bataljon udstedte herefter den 22. november 2004, kl. 22.00, en såkaldt "Warning Order" for operationen, jf. bilag DP.

En Warning Order tjener som et varsel til bataljonens enheder om, at den pågældende operation er under planlægning, således at enhederne kan påbegynde forberedelsen af operationen.

Det fremgår bl.a. af Warning Order'en for Operation Green Desert, at den britiske brigade skulle autorisere operationen, og at 601 ING, 602 ING og TSU skulle være "lead" på operationen, jf. afsnittet "preconditions" (bilag DP, side 3).

Videre fremgår af Warning Order'en, at den danske bataljon alene skulle støtte den irakisk-ledede operation (bilag DP, s. 3, pkt. 1.2.1):

"DANBN will support the ING and TSU in conducting their Arrest and Search Op in AZ ZUBAYR by conducting cordon enforcement and mentor/monitor the arrest and search. The main effort will be the apprehension of AIF followed by the removal of illegal weapons and explosives."

2.2.1.3 Frago 284 – OP Green Desert (bilag FV)

Operationsbefalingen for de danske styrkers deltagelse i Operation Green Desert blev udstedt af den danske bataljon den 23. november 2004, kl. 21.00, jf. bilag FV. Befalingen er benævnt "Frago 284 – OP Green Desert".

Operationsbefalingen indeholder – i fortsættelse af fornævnte Warning Order – en specificering af de deltagende enheders konkrete opgaver under operationen. Opgaverne for enhederne er opdelt i opgaver, der enten er betegnet som "will" eller "prepare". Opgaver betegnet som "will" dækker over opgaver, som enheden skal udføre, mens "prepare"-opgaver er opgaver, som enheden skal forberede at udføre, *hvis* det befales.

Af befalingens "Task Org." (jf. bilag FV, side 4), fremgår de enheder underlagt den danske bataljons kommando, der skulle deltage i operationen. Øvrige enheder, der deltog i operati-

onen, men som *ikke* var underlagt dansk kommando, fremgår omvendt ikke af befalingens "Task Org."

Af denne årsag fremgår ingen af de deltagende irakiske enheder (ING 601 og 602 samt TSU) af befalingens "Task Org." De irakiske enheder var således ikke – og kunne i henhold til de danske ROE/mandat heller ikke være – underlagt dansk kommando. Af samme årsag er der heller ikke fastsat specificerede opgaver for de irakiske enheder i operationsbefalingens afsnit om gennemførelse ("execution").

I modsætning til de irakiske styrker var den britiske enhed Corrunna Company (Coy) – under Operation Green Desert – underlagt den danske bataljons operative kontrol (OPCON), jf. Warning Order (bilag DP, side 3 – "preconditions"). Corrunna Coy er derfor også medtaget under "Task Org." og ligeledes tildelt specificerede opgaver i operationsbefalingens afsnit om gennemførelse (bilag DP, side 7).

Som det fremgår af Frago 284 (bilag FV, side 7), deltog Corrunna Coy alene ved målområdet CYAN 3, og er således ikke relevant for sagens bevisførelse, jf. nærmere herom nedenfor under afsnit 2.2.2.

2.2.1.4 Frago 284 – OP Green Desert – Amendment 1 (bilag FX)

Fem timer efter udstedelsen af Frago 284, jf. afsnit 2.2.1.3 ovenfor, udstedte den danske bataljon den 24. november 2004, kl. 02.00, en justeret befaling, benævnt "Frago 284 – OP Green Desert, Amendment 1" (bilag FX). Denne version omfatter en række mindre ændringer, herunder bl.a.:

- tilføjelse af følgende afsnit under pkt. 3(2) (bilag FX, side 5): "*Have Bn RES/ALFA 1 on stand to, from FSA CHARLIE IOT reinforce cordon or support the withdrawal from objectives.*",
- fjernelse af følgende afsnit under pkt. 3(2) (bilag FV, side 5): "*BPT – Phase three (Extraction): BPT have FSA support the extraction of apprehended people guarded by ISF on 15 min NTM from FSA CHARLIE to Camp Campbell. Subunits BPT escort the extraction team from FSA to objective and to Camp Campbell and back.*",
- fjernelse af følgende afsnit under pkt. 3.b. (Mech Inf. Coy – "Prepare") (bilag FV, side 6): "*To mentor and monitor Coy/601 INGBN attack on CYAN 1.*",
- fjernelse af følgende afsnit under pkt. 3.c. (Recce Sqn – "Prepare") (bilag FV, side 7): "*To mentor and monitor TSU attack on CYAN 4a + 4b.*",

- fjernelse af følgende afsnit under pkt. 3.g. (HQ & Log Coy – "Prepare") (bilag FV, side 8): *"To establish Apprehended People Collection Centre (APCC) in Camp CHINDIT."*,
- fjernelse af følgende afsnit under pkt. 3.i. (MP Det – "Will") (bilag FV, side 8): *"Follow FCP to FSA CHARLIE IOT to advise TSU and ING in police matters."*

2.2.1.5 Frago 4X/058 – OP Green Desert (bilag CÆ)

Den britiske brigade (4 Armd Bde) – som den danske bataljon var underlagt – udstedte den 24. november 2004, kl. 22.50, en operationsbefaling benævnt Frago 4X/058 (bilag CÆ). Befalingen udgør brigadens formelle godkendelse af Operation Green Desert, jf. herved også sagsøgernes opfordring (20).

Af brigadebefalingen fremgår bl.a. følgende om formålet med operationen, jf. bilag CÆ, side 1, afsnit 3.a (1):

"The intent is for 4 Armd Bde and ISF to conduct three simultaneous jt cordon and arrest ops in AZ ZUBAYR(AZ). These will be jt ops between DANBAT and ING/TSU with the ING leading and DANBAT providing sp to the ING."

Herudover befalede den britiske brigade, at alle tilbageholdte under operationen skulle føres til den britiske "Divisional Temporary Detention Facility" (DTDF) på Shaiba Logistics Base med henblik på at blive screenet, jf. bilag CÆ, side 3, afsnit 3.c.(7):

"Detainees. Detainees are to be initially taken to DTDF for screening. Detainees are to be kept apart during the initial phase of detention in a secure area within SLB. Once screened those detainees not required for MNF-I TQ will be moved under TSU control onward to CAMP CAMPBELL."

At de tilbageholdte først skulle transporteres til den britiske detentionsfacilitet på Shaiba Logistics Base med henblik på screening, indgik ikke i den danske bataljons operationsbefaling og var derfor heller ikke en del af den planlægning, som den danske bataljon og de irakiske styrker havde forberedt sig på. Den britiske befaling ændrede dermed i sidste øjeblik ved, hvordan operationen skulle udføres.

Som beskrevet i den britiske brigadebefaling var det planlagt, at de tilbageholdte efter screeningen på Shaiba Logistics Base skulle transporteres til Camp Campbell under TSU's kontrol. Camp Campbell var en irakisk militærbase.

2.2.2 Gennemførelsesfasen

Operation Green Desert blev for de danske styrkers vedkommende iværksat den 25. november 2004, kl. ca. 03.30, hvor de danske enheder drog afsted fra Camp Danevang, jf. Post Operation Report (bilag FT), TOC-Log (bilag DB, side 15) og Daily Sitrep (bilag FY). De deltagende enheder befandt sig på de af ING udpegede "Assembly Areas" (AA) kl. 05.00, jf. Post Operation Report (bilag FS, side 3).

Et "Assembly Area" angiver, hvor de pågældende enheder skal mødes, førend selve operationen iværksættes. Det Assembly Area, hvor Panserinfanterikompagniet skulle mødes med de irakiske styrker, havde i operationsbefalingerne kaldenavnet "NERO", Assembly Area for Spejdereskadronen havde kaldenavn "OSCAR" og Assembly Area for Corrunna Coy havde kaldenavn "PELLE", jf. Frago 284, Amendment 1, (bilag FX, side 13).

Den geografiske placering af disse Assembly Areas fremgår af den indscannede kalke i Frago 284, Amendment 1, (bilag FX side 17-18).

Der deltog i alt ca. 1.000 soldater i operationen, jf. bilag BW, side 1, og de deltagende soldater kom fra følgende enheder, jf. Daily Sitrep (bilag FY, side 2-3):

- DANBAT,
- Et KMP fra 601 ING BTN,
- Et KMP fra 602 ING BTN,
- Et KMP fra TSU Basra,
- BDE Ops Coy (Corunna KMP),
- Et Warrior KMP Scotch Guards,
- Royal Engr. Search Team/21 regiment,
- Weapons Intelligence Section (WIZ)/MND(SE),
- Ammunition Technical Officer (ATO)/MND(SE),
- Scene of Crime Officer (SOCO)/MND(SE),
- Lynx helicopter til overvågning.

Operationen blev i første omgang alene iværksat for målene CYAN 1, CYAN 3 og CYAN 4a og 4b, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 4, pkt. 4.4), idet operationen for så vidt angik CYAN 2 først blev iværksat efter afslutning af de øvrige mål, jf. notat vedrørende SPJESK's deltagelse i Operation Green Desert (bilag 1B(07), side 6).

Om gennemførelsen af operationen på de enkelte mål skal følgende bemærkes, idet det samtidig skal fremhæves, at landsretten ved retsbog af 25. januar 2017 (afsnit 6) har besluttet, at sagens bevisførelse begrænses til alene at angå målene CYAN 1 og CYAN 4. Det vil derfor alene være målområderne CYAN 1 og CYAN 4, der behandles i det følgende:

2.2.2.1 *Fremskudt kommandostation (FKSN)/Forward Command Post (FCP)*

Det blev i planlægningsfasen aftalt, at der skulle etableres et såkaldt "joint FCP" (Forward Command Post – fælles fremskudt kommandostation) med henblik på at koordinere og kontrollere operationen, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 3).

Der blev imidlertid aldrig etableret et sådant "joint FCP", idet de irakiske styrker ikke mødte frem som aftalt, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 3, pkt. 4.1). Den danske bataljon etablerede derfor sit eget FCP beliggende uden for Camp Chindit, hvorfra den danske bataljon kunne koordinere og kontrollere den danske deltagelse i operationen, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 3, pkt. 4.1, og Frago 284, Amendment 1, (bilag FX, side 11)), idet kommunikationen med de irakiske styrker foregik via mobiltelefoner.

2.2.2.2 *CYAN 1*

Målområdet CYAN 1 udgjordes af en række bygninger beliggende ved den mest trafikerede rundkørsel i Az Zubayr, jf. Target Folder (bilag FU, side 7).

I Target Folderens side 10 er medtaget et luftfoto, der viser hvilke bygninger, der udgjorde målet "CYAN 1" (benævnt TARGET 1). Et yderligere luftfoto over CYAN 1 fremgår af side 11.

Panserinfanterikompagniet fik til opgave at danne ydre ring om CYAN 1, jf. Frago 284, Amendment 1 (bilag FX, side 6), og et team fra militærpolitiet fik til opgave at mentore/monitorere de irakiske styrker, jf. bilag FT, side 8.

Selve ransagnings- og tilbageholdelsesdelen af operationen blev udført af ING, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 4, pkt. 4.3).

Chefen for Panserinfanterikompagniet (kaldetal 71, jf. bilag DM) meldte kl. 06.49, at der var skyderi i CYAN 1, jf. TOC-log (bilag DB, side 16). Kort tid herefter meldte 71 på ny, at "ING I ILDKAMP N I VORES OMR". To minutter senere meldtes alt roligt igen.

Om skudepisoden ved CYAN 1 er følgende anført i det danske militærpolitis døgnrapport fra den 25. november 2004 (bilag FZ, side 3, kl. 11.30):

"MPPTR 99-I/B retur, jf. 0345

[...] Der bliver på et tidspunkt affyret indtil flere skud i OMR ved huset, hvorefter ING og TCU løber til stedet og besvarer ilden. DK styrker trækker sig ud af OMR og returnerer uskadt til resten af PTR. ING og TCU anholder to gerningsmænd, som bliver taget med. [...]."

Ingen danske soldater var således involveret i tilbageholdelsen af de personer, der var involveret i den omtalte skudveksling ved CYAN 1.

Sammenlagt blev i alt 15 personer tilbageholdt ved CYAN 1, jf. TOC-log (Bilag DB, side 13, løbenummer 158), og alle 15 tilbageholdte blev transporteret til Camp Chindit (Akka-basen) af irakiske styrker og på irakiske køretøjer, jf. MP-døgnrapport (bilag FZ) og den britiske brigades Draft Media Plan (bilag DA, side 1). Herefter blev alle 15 tilbageholdte transporteret – af irakiske styrker og på irakiske køretøjer – til Shaiba Log Base, jf. Draft Media Plan (bilag DA, side 1).

Ingen af de tilbageholdte blev tilbageholdt af danske styrker, jf. Daily Sitrep (bilag FY, side 3).

På Shaiba Log Base blev de tilbageholdte screenet af de britiske Royal Dragoon Guards under TSU's tilstedeværelse, og de tilbageholdte blev kl. 14.45 overdraget fra Royal Dragoon Guards til TSU, jf. den britiske Draft Media Plan (bilag DA, side 1). Herefter blev de tilbageholdte transporteret til det irakiske fængsel Al Jamiat i Basra, jf. Draft Media Plan (bilag DA, side 1).

2.2.2.3 CYAN 4a og 4b

CYAN 4a og 4b udgjordes af en række beboelsesbygninger samt et religiøst hovedkvarter (et "kloster", der angiveligt var hovedkvarteret for Al-Taqyas), jf. Target Folder (bilag FU, side 16-21).

I Target Folderens side 18 er medtaget et luftfoto, der viser hvilke bygninger, der udgjorde målene CYAN 4a og 4b (benævnt "TARGET AREA 4A" og "TARGET AREA 4B").

Spejdereskadronen fik til opgave at danne ydre ring om CYAN 4a og 4b, jf. Frago 284, Amendment 1 (bilag FX, side 7), og et team fra militærpolitiet fik til opgave at mentore/monitorere de irakiske styrker, jf. bilag FX, side 8.

Selve ransagnings- og tilbageholdelsesdelen blev udført af TSU, jf. Post Operation Report (bilag FT, side 4, pkt. 4.3) og notat vedrørende SPJESK's deltagelse i Operation Green Desert (bilag 1B(07), side 5). TSU blev under hele operationen monitoreret og mentoreret af IPA (International Police Advisors), jf. Draft Media Plan (bilag DA, side 1).

Gennemførelsen af operationen for så vidt angår CYAN 4a og 4b ses bl.a. på filmen fremlagt som sagens bilag O.

Sammenlagt blev i alt 12 personer tilbageholdt ved CYAN 4a og 4b, jf. TOC-log (Bilag DB, side 13, løbenummer 158) og notat vedrørende SPEJSK's deltagelse i Operation Green

Desert (bilag 1B(07), side 6), og alle 12 tilbageholdte blev transporteret til Shaiba Log Base af irakiske styrker og på irakiske køretøjer, jf. Draft Media Plan (bilag DA, side 1).

Ingen af de tilbageholdte blev tilbageholdt af danske styrker, jf. Daily Sitrep (bilag FY, side 3) og notat vedrørende SPJESK's deltagelse i Operation Green Desert (bilag 1B(07), side 6).

På Shaiba Log Base blev de tilbageholdte screenet af de britiske Royal Dragoon Guards under TSU's tilstedeværelse, og de tilbageholdt blev kl. 14.45 overdraget fra Royal Dragoon Guards til TSU, jf. Draft Media Plan (bilag DA, side 1).

Operationen blev – for alle målområderne – afsluttet den 25. november 2004, kl. 12.30, og operationen blev af den danske bataljon betragtet som en succes, jf. bilag Daily Sitrep (bilag FY og bilag 1) til Særlig Hændelse (bilag 1B(07), side 3).

2.2.3 Efterspillet

Hærens Operative Kommando (HOK) offentliggjorde den 26. november 2004, kl. 14.40 – dvs. kort tid efter operationens gennemførelse den 25. november – en pressemeddelelse om Operation Green Desert (bilag FÆ).

I pressemeddelelsen anføres bl.a.:

”Det var de irakiske sikkerhedsstyrker, som havde planlagt operationen med støtte fra den danske bataljon. De danske styrkers samarbejde med irakerne er efterhånden nået så langt, at vores opgave går ud på at støtte de irakiske sikkerhedsstyrker ved at sikre deres opgaveløsning og levere synlig tilstedeværelse i operationsområdet.

Operationen gik som planlagt og med stor effektivitet. Selv om personer i målet efter al sandsynlighed hører til nogle af vores hårde modstandere, var der absolut ingen, der valgte at yde modstand. De irakiske enheder gjorde et rigtig godt indtryk.

De var hurtigt inde og have kontrol med målene, og det kom kun til en mindre skudveksling mellem enhederne fra de irakiske sikkerhedsstyrker og en lille gruppe i området. Der var ikke personskader på nogen sider.

De irakiske sikkerhedsstyrker gennemførte flere arrestationer i samtlige målområder og bidrog dermed til at øge sikkerheden for den almindelige iraker. Det var ty-

deligt stolte sikkerhedsstyrker, der hyldede indsatsen efter operationen i Az Zubayr blev afsluttet ca. kl. 10.00.”

Pressemeddelelsen er udarbejdet af presseinformationsofficer Peter Scharling Pedersen, der er indkaldt til at afgive vidneforklaring, jf. nedenfor under afsnit 3.

Den irakiske avis Al Manarah bragte den 5. december 2004 en artikel, hvori den irakiske avis påstod, at tilbageholdte under Operation Green Desert havde været udsat for tortur, og at denne påståede tortur bl.a. havde været udøvet af danske soldater, jf. Særlig Hændelse (bilag 1B(07), side 1).

Artiklen er oversat og fremsendt til Folketinget ved besvarelse af spørgsmål S 1316 af 16. december 2004 (bilag BÆ), hvortil der henvises.

Den irakiske avis Al Manarah bragte herudover en række yderligere artikler den 12.-14. december 2004. Artiklerne er oversat og fremsendt til Folketinget ved besvarelse af spørgsmål S 1459 af 23. december 2004 (bilag DO), hvortil der henvises. De originale artikler fremlægges som **bilag FØ**.

Det bemærkes i den sammenhæng, at den daværende presseinformationsofficer (PIO), der på vegne af den danske bataljon håndterede presseomtalen i den irakiske avis Al Manarah, Peter Ernstved Rasmussen, er indkaldt til at afgive vidneforklaring, jf. afsnit 3 nedenfor.

3. VIDNER

Med henvisning til Østre Landsrets retsbog af 5. september 2017 samt processkrift G, afsnit 3.3, og processkrift H, afsnit 2.4.5, skal sagsøgte hermed meddele, at alle personer op-listet i vedlagte liste indkaldes af sagsøgte med henblik på at afgive forklaring om de ud for hvert vidne angivne afhøringsstema.

Den vedlagte liste udgør en bruttoliste vedrørende forholdene på CYAN 1 og CYAN 4a og 4b, jf. landsrettens beslutning af 25. januar 2017, som gentaget ved retsbog af 5. september 2017. Det indebærer, at det på nuværende tidspunkt ikke kan udelukkes, at sagsøgte vil frafalde enkelte af de på listen op-listede personer eller udskifte enkelte personer i det omfang, de findes mere relevante for denne sag. Sagsøgte vil imidlertid ikke tilføje yderligere vidner til listen, medmindre beslutningen om at begrænse bevisførelsen til CYAN 1 og CYAN 4a og 4b måtte blive ændret. Frarafald af enkelte af de begærede vidner vil senest ske med indlevering af det sammenfattende processkrift.

I den sammenhæng skal bemærkes, at alle nævnte personer på vedlagte vidneliste først – i konkretiseret form – er begæret ført af sagsøgte, hvorfor alle vidnerne på listen skal betragtes som sagsøgtes vidner med den virkning, at vidnerne afhøres først af sagsøgte.

Til brug for afhøringen af en række af de vidner på vidnelisten, som i sin tid også blev afhørt af Forsvarets Auditørkorps i forbindelse med efterforskningen af brugen af videokamera under operation Green Desert, jf. Forsvarets Auditørkorps' pressemeddelelse af 13. januar 2014 (bilag AD), fremlægges som bilag FÅ Forsvarets Auditørkorps' afhøringsrapporter vedrørende disse vidner

Dokumenter,

som påberåbes:

- Bilag FE:** Månedsrapport vedr. tilsyn med militære og civile "danske" fanger i DANBN AOR for maj 2004 (inkl. revideret version)
- Bilag FF:** Rapport over fangebesøg 23. juni 2004
- Bilag FG:** HOK Melding til FKO vedr. irakisk politis påståede brutalitet
- Bilag FH:** Forsvarsministeriets brev af 16. juli 2004 med tilknyttet korrespondance
- Bilag FI:** Korrespondance mellem Forsvarsministeriet og Udenrigsministeriet vedrørende "Påståede overgreb i Al-Makil-fængslet"
- Bilag FJ:** 1. rettede instruks om forhold vedr. tilbageholdte personer i Irak
- Bilag FK:** Månedsrapport for oktober 2004
- Bilag FL:** Opfølgning på Særlig Hændelse vedr. irakisk politis hårdhændede behandling af tilbageholdte irakere
- Bilag FM:** Månedsrapport for januar – 17. februar 2005
- Bilag FN:** Irakisk efterretningsrapport (inkl. dansk oversættelse)
- Bilag FO:** Melding af 7. juli 2004 vedrørende irakisk politis påståede brutalitet
- Bilag FP:** Redegørelse for tre tilbageholdte irakere i irakisk fængsel
- Bilag FQ:** Notits om visse ansvarsforhold for danske styrker i Irak

- Bilag FR:** Skrivelse af 9. juli 2004 fra Forsvarsministeriet til Udenrigsministeriet (ny version af bilag 1E(05))
- Bilag FS:** Melding til Hærens Operative Kommando om "Skudepisode i DANBN AOR 23 MAR 04"
- Bilag FT:** Post Operation Report – OP Green Desert
- Bilag FU:** Target Folder – Op GREEN DESERT
- Bilag FV:** Frago 284 – Op GREEN DESERT
- Bilag FX:** Frago 284 – Op GREEN DESERT, AMENDMENT 1
- Bilag FY:** Daily Sitrep 2004-11-25
- Bilag FZ:** Militærpolitiets døgnrapport for 25. november 2004
- Bilag FÆ:** Hærens Operative Kommandos pressemeddelelse af 26. november 2004 vedrørende Operation Green Desert
- Bilag FØ:** Irakiske avisartikler
- Bilag FÅ:** Afhøringsrapporter fra Forsvarets Auditørkorps

København, den 18. september 2017
Kammeradvokaten

v/Peter Biering
– Partner, Advokat (H)